

Goljat och David - Tredje söndagen i fastan - Årg 1

Bidrag från Anna Sophia Bonde

Goljat förbannar David, läser vi i dagens gammaltestamentliga text. Vad innebär det? Ja, det är ingen obetydlig sak. Hade David inte varit klädd i Guds, om än osynliga, rustning så hade han legat illa till – alltså inte bara på grund av Goljats vapenskrammel. Men precis som Jesus idag förklarar i evangeliet så ger sig den Onde endast för den som är starkare. När han, den Onde, av en starkare blivit övermannad och tvingas lämna över nyckeln släpps också gisslan fri, dem han hållit fångna, dem han ansett som hans egna. Också i den andliga världen kan man tala om ett Stockholmsyndrom – alltså att de som tagits som gisslan börjar sympatisera med sina fångvaktare. Den manövern var aposteln Paulus väl bekant med. Han diskuterar det ingående i Efesierbrevet, hur kristna bröder och systrar måste vara på sin vakt mot detta syndrom, som i vårt sammanhang får till följd att man fortsätter att hålla sig till sin gisslantagare – även sedan man blivit fri! Det var något sådant som hände med israeliterna där ute i öknen. Alla hade de varit med om den stora fritagningen. Alla hade de erfårit jublande glädje och tacksamhet inför vad Gud gjort för dem. De hade fått smaka löftet om frihet och var nu äntligen på väg åt det hållet. Men ibland smakar inte friheten som man väntat sig, den är inte ständigt söt och god utan kan verka så sträv att den påminner om det forna förtrycket. Då vill det till att man har siktet och riktningen klar. Annars kommer man i panik eller frustration att börja fatta beslut som för en tillbaka mot fångenskapen, ungefär som det sägs om hästar att de vid brand instinktivt springer mot elden. Detta skildras i 2 Mos 32, hur de som med så stor möda räddats ur fångenskapen säger nej till sin räddare och föredrar att göra sig en egen gud. Prästen i sammanhanget, Aron, vågar inte säga emot, fastän han egentligen vigd åt Jahve och inte alls tillhör guldkalvsprästerskapet. Paulus ser otukt och orenhet och själviskhet som ett slags guldkalvar, avgudar som är både stumma och döva och alltså aldrig kommer att kunna uppfylla människans djupa liggande längtan, hur mycket man än offerar åt dem. Det är ett nota bene för oss idag som lever i en kultur som menar att högsta goda för människan är att bejaka sina begär och att eventuellt ”ont” endast ligger i att förmena andra deras begär. ”Don't say no” sjöng en av deltagarna i förra lördagens Melodifestival lockande, sexuellt utmanande, till alla unga flickor och pojkar som satt och tittade på. Säg inte nej, det handlar om kärlek. Men när man efteråt, vid en intervju, såg hans ögon såg det närmast ut som att han skämdes för sitt bidrag. Det är precis det som Paulus försöker förklara: hur lockande det än kan vara att dra sig in i mörkret så tar natten en dag äntligen slut och ljuset kommer. Då, om inte förr, kommer det att märkas vad i det vi ägnat oss åt som tål genomlysning. Det är för vår skull Han dröjer! Det är för att vi ska lägga bort mörkret och vänja oss vid ljuset – dess värme, glädje, frid – som Dagen ännu inte är här. Men vi kan, med Selma Lagerlöf, be om sådana ögon som kan se Guds härlighet. För den hårdhjärtade, ensamme herden i hennes berättelse skedde undret, på julnatten. Inte så att han plötsligt befann sig i en helt ny verklighet utan så att han för första gången såg på sin gamla vanliga verklighet med nya ögon, och då tedde den sig helt annorlunda. Då såg han med ens änglarna som sjöng, hörde den underbara sången, längtade efter att få vara med i gemenskapen. Saknar man den blicken ut – precis som åskådarna i berättelsen i Lukas idag - kommer också det som Jesus gör att se misstänkt ut, inte riktigt ”kosher”. Därför är det kyrkans lott att mötas av klenro och självrättfärdig vrede närhelst hon följer Honom. Det är inte bara en avlägsen möjlighet utan något vi ska vara beredda på. Om vi, nämligen, är beredda på det behöver vi inte, i sådana lägen, bli uppbragta, förnämade, så utan kan möta den andres blick, frimodigt, med glädje. Jesus lät sig inte provoceras.